

Turnpike, Norwich, <https://www.trcc.com-mnet.edu/learning-resources/tutoring-tasc/tutor-training/tutoring-techniques/>

[14] Towarzystwo Edukacji Otwartej, <https://teo.org.pl/>

[15] Instytut Tutoringu Szkolnego, Polski tutoring szkolny (rys historyczny dotyczący okresu od roku 1999 roku do końca roku 2013), <https://instytuttutoringuszkolnego.pl/historia/>

[16] Collegium Wratislaviense, Programy tutorskie, <https://cw.edu.pl/edukacja/oferta-rozwojowa-dla-edukacji/#tutoring>

[17] Karpińska-Musiał B. (2021), O tutoringu słów kilka, Centrum Doskonalenia Dydaktycznego i Tutoringu Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytet Gdański, <https://cddit.ug.edu.pl/o-tutoringu-slow-kilka/>

[18] Ministerstwo Edukacji i Nauki, Informacje o programie „Mistrzowie dydaktyki”, <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/informacje-o-programie-mistrzowie-dydaktyki>

[19] Arłukowicz P. (2021) Tutoring? Co to takie-go? Uniwersytet Gdański, https://mfi.ug.edu.pl/strona/104352/tutoring_takiego

[20] Axer J. (2016) Opracowanie modelu tutoringu w ramach studiów międzyobszarowych, Uniwersytet Warszawski, <http://miedzyobszarowosc.al.uw.edu.pl/wp-content/uploads/2016/07/Zadanie-7.pdf>

[21] Świątek W. (2019), Tutoring jako poszukiwanie wolności, Uniwersytet SWPS, <https://swps.pl/jakub-kus/55-nauka/blog-naukowy/18746-tutoring-jako-poszukiwanie-wolnosc>

[22] Tutoring akademicki, SGH, <https://www.sgh.waw.pl/tutoring-akademicki>

[23] Co to jest tutoring, Centrum e-Learningu i Innowacyjnej Dydaktyki AGH, <https://www.cel.agh.edu.pl/tutoring/co-to-jest-tutoring/>

[24] Ministerstwo Nauki i Edukacji (2019), Wstępny model stosowania tutoringu <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/wstepny-model-stosowania-tutoringu>

[25] Ministerstwo Nauki i Edukacji (2021), Wstępny model stosowania tutoringu – wersja uaktualniona, <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/wstepny-model-stosowania-tutoringu-wersja-uaktualniona>

[26] Ministerstwo Nauki i Edukacji (2023), Ostateczny model stosowania tutoringu <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/ostateczny-model-stosowania-tutoringu>

[27] Pearson, UK Top Skills, <https://futureskills.pearson.com/research/#/findings/top-skills>

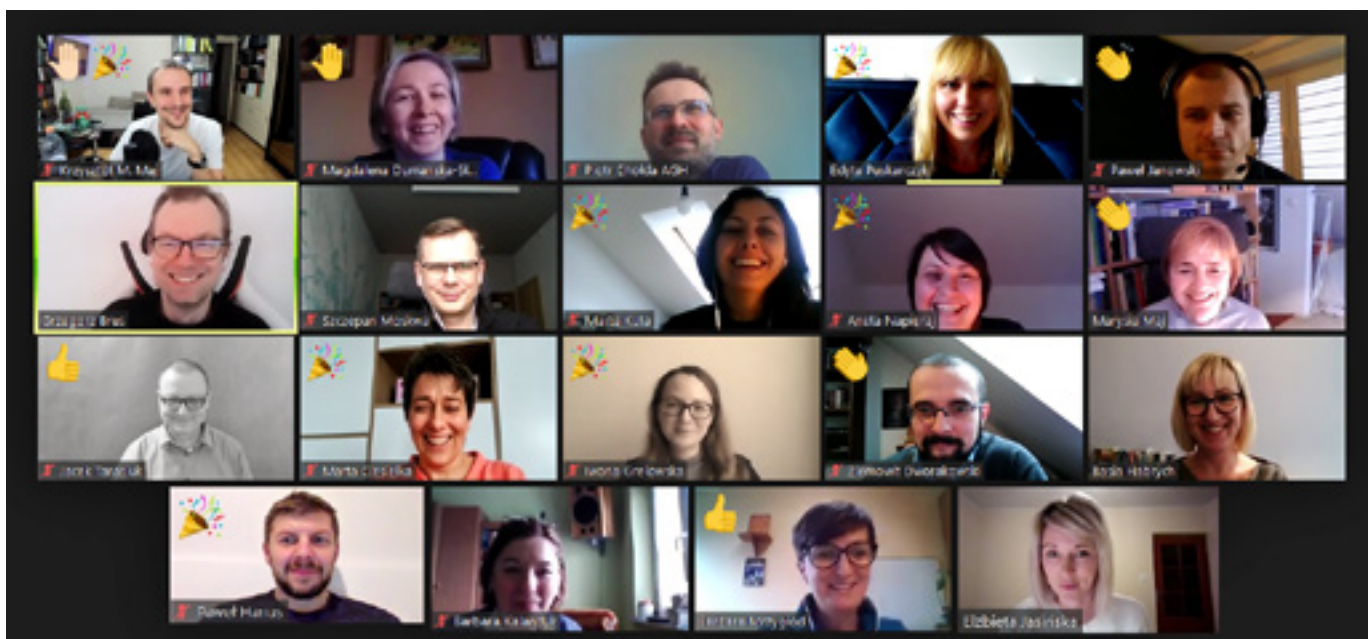
Zaskakujące osiągnięcia w relacji mistrz-uczeń

dr hab. inż. Maria Maj, prof. AGH

Wiadomość, sprzed już dwóch lat, o planowanym szkoleniu tutorów niezwykle mnie zaniepokoiła i ucieszyła, bowiem zawsze preferowałam podejście indywidualne do studentów, będąc zagorzałym przeciwnikiem testów, egzaminów pisemnych i innych „szkolnych” zasad współpracy ze studentami. Moja znajomość tutoringu nie była wówczas zbyt dogłębna. Ze słyszenia orientowałam się, że jest to styl współpracy ze studentem polegający na rozwinięciu starej zasady, starej relacji Mistrz-Uczeń, obecnie nazywanej relacją Tutor-Tutorant. Podczas szkolenia pogłębiłam zarówno rozumienie tej metody jak i poznałam dużo zasad i technik stosowanych w tutoringu. Moje zaniepokojenie rosnęło, bowiem zawsze uważałam, że stworzenie takiej relacji w środowisku akademickim powinno być podstawą nie tyle nauczania, co raczej wspomaganie studentów w ich studiach.

Podjęcie kilku procesów tutorialowych ze studentami AGH utwierdziło mnie w przekonaniu o sensowności tej metody i dało dużą satysfakcję wynikową współpracy z moimi tutami. Kwintesencją spotkań tutorialowych jest bowiem nawiązywanie indywidualnej relacji pomiędzy tutorem (wykładowcą) a tutorantem (studentem), budowanej najczęściej podczas jednego semestru i pozwalającej na wykorzystywanie różnego rodzaju narzędzi, które mogą doprowadzić do spektakularnych efektów rozwoju osobowościowego studenta. Często wiąże się to ze znaczącym przyspieszeniem rozwoju naukowego studenta. Młody

człowiek nie jest bowiem wtedy tylko obiektem działań pedagogicznych wykładowcy, lecz raczej kierowanym we właściwą stronę podmiotem własnych działań poznawczych. Indywidualny kontakt pozwala rozpoznać przede wszystkim mocne strony podopiecznego, jego rozmaite talenty i zainteresowania, przekonania, poglądy, stosunek do siebie, innych ludzi i świata jako takiego. Na podkreślenie zasługuje również fakt, iż w indywidualnej relacji Tutor-Tutorant bardzo ważną staje się informacja zwrotna, dotycząca każdego spotkania. Rolą tutora jest bowiem to, by pomóc podopiecznemu osiągnąć określone cele, które ustalane są w początkowych spotkaniach. Stopniowe otwieranie się tutoranta na współpracę ze swoim opiekunem, daje temu ostatniemu możliwość spojrzenia na omawiane zagadnienia z nowej perspektywy, paradoksalnie równocześnie wpływając na poszerzenie horyzontów tutora. Tak przynajmniej ja sama odbierałam kolejne spotkania z moimi podopiecznymi. Ceniąc sobie niezmiennie ocenę opisową, która dobrze zastępuje „szkolną” skalę ocen, czy punktów, a skądinąd rozumiejąc, iż ocenianie jest nieodzownym elementem procesu dydaktycznego – także na poziomie akademickim – zauważyłam, że rozmowa z tutorantem, wykazywanie jego dobrych i złych posunięć, omawianie meandrów rozumowania i tym podobnych działań, to jedyny,

choć wciąż niedoskonały sposób, weryfikacji nie tylko samej pracy studentów, ale także wyników ich własnych dokonań. Trudno więc dziwić się mojemu entuzjazmowi związanemu z permanentnym dookreślaniem, doprecyzowywaniem informacji zwrotnej pod koniec każdego spotkania z tutorantem.

Nie mogę określać wrażeń z konkretnych, odbytych przeze mnie spotkań tutorialowych, nim nie wspomnę o wrażeniach z samego, cudownego wręcz szkolenia, przeprowadzonego przez znakomity Zespół Collegium Wratislaviense. Szkolenie odbywało się w weekendy w znakomitej atmosferze i jeszcze na dodatek w cudownym zespole potencjalnych tutorów naszej uczelni. Genialne doświadczenie! W większości przypadków nie znaliśmy się osobiście i dopiero podczas intensywnego szkolenia mieliśmy okazję poznać na żywym, własnym organizmie, czym jest tutoring. Zaplanowane przez osoby nas szkolące różnego rodzaju zadania, z użyciem różnorodnych narzędzi, wcielialiśmy w życie z pasją. Najczęściej improwizowaliśmy, bowiem reprezentowaliśmy zgoła różne dyscypliny, a zadania nie były najłatwiejsze. Jednak z tych tworzonych ad hoc scenek, zabaw, dyskusji i sporów stopniowo wyłaniało się głębsze zrozumienie zarówno sensu tutoringingu, jak i metod jego wdrażania. Przykładowo trudno było nam zrozumieć, iż można posługiwać się w naukach technicznych, najogólniej mówiąc, formułą eseju. Można! I to z powodzeniem, czego doświadczyłam osobiście i w realizowanych później tutorialach z moimi podopiecznymi, wdrażając wiedzę i umiejętności przyswojone podczas szkolenia.

Moje wrażenia ze szkolenia przez Zespół Collegium Wratislaviense podsumuję może w ten sposób, iż na koniec szkolenia, prowadząca je

osoba zaproponowała, a właściwie poleciła nam indywidualnie scharakteryzować każdego uczestnika, oczywiście pod kątem jego predyspozycji jako tutora. Każdy z uczestników mógł przeczytać (szkolenie odbywało się on line) opinie pozostałych na swój temat. Pracowaliśmy wytrwale, niemniej, w którymś momencie prowadząca prosiła o pośpiech, z uwagi na upływający czas... a my niezmiennie i precyzyjnie staraliśmy się wykonać to zadanie, twierdząc, że każde z nas wymaga innej charakterystyki i nie może się to stać pośpiesznie i niedbale. Okazało się, co mogę stwierdzić po opiniach sptywających na mój temat, że każda koncentrowała się na czymś innym, opisywała nas z nowej, nieznanej nam strony i ujmowała coś nowego. Cudowne doświadczenie! Ciekawe doświadczenie poznawcze, które pozwoliło nam lepiej zrozumieć samych siebie i tego, jak postrzegają nas inni.

Dotychczas miałam okazję i szczęście pracować z trzema tutorantami, wspaniałymi młodymi ludźmi, którzy po raz pierwszy zetknąwszy się z tą metodą, byli nią niezmiennie zainteresowani i już na pierwszych spotkaniach wyrażali zadowolenie z indywidualnej pracy. Z racji zupełnie innych obszarów naukowych reprezentowanych przez moich tutorantów, realizowaliśmy tutorial rozwojowy. We wszystkich trzech przypadkach okazało się, że można w zupełnie odmienny sposób podejść do zagadnień, żywo ich interesujących. Na początku skupiliśmy się na określaniu mocnych i słabych stron poszczególnych osobowości, aby potem dookreślać cel całego tutorialu. Najogólniej mówiąc, nie zdradzając szczegółów spotkań tutorialowych, we wszystkich trzech przypadkach udało nam się cel postawiony na początku spotkań osiągnąć, co było niejednokrotnie zaskakujące i dla tutorantów, i dla mnie.

Przyszli tutorzy AGH podczas szkolenia